

Mesleki Dermatozların Ülkemizdeki Durumu ve Çözümler

Dr. Semih Güder
İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesi
Dermatoloji Polikliniği

Meslek Hastalığının Yasal Tanımı

- * 2008 yılında yayınlanan 5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Yasasınının 14. maddesine göre hukuki açıdan meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı yinelenen bir nedenle veya işin yürütüm koşulları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük durumlarıdır.

Mesleki Deri Hastalığı

- * Tanım : Mesleki maruziyetin katkısının gösterildiği derinin herhangi bir patolojisi
- * Kas hastalıklarından sonra en sık görülen meslek hastalığı
- * Mesleki hastalıkların % 10-50'si mesleki deri hastalıkları
Mesleki deri hastalıklarının % 90'ını temas dermatitleri

Hastane yazılımına entegrasyon

- * Sağlık Bakanlığı Meslek Hastalığı Tanı Kodlarının Aile Hekimliği Bilgi Sistemi ve Devlet Hastaneleri ve Eğitim ve Araştırma Hastaneleri Yazılım Sistemine Entegrasyonunun 31.07.2011 tarihine kadar yaptırılması kararını almıştır. Bu entegrasyona göre mesleki hastalığı olan bir hasta hekime başvurup hastalığına hastalığın ait ICD kodları sisteme girildiğinde bu tanı meslek hastalığı olabilecek tanı kodu ise bu kodun karşılığında ekrana “uyarı” notu ekrana gelecek. Sistem; hekimin Hastanın mesleğini sorması ve ilgili bölüme kayıt/kontrol edilmesi işlemini gerçekleştirmeden devam etmesine izin vermeyecektir. Hastanın mesleği listede yer alan riskli meslek kodlarından değilse “**HAYIR**” ı işaretleyecek ve sistem normal olarak devam edecektir. Hastanın mesleği listede yer alan riskli meslek kodlarından ise “**EVET**” i işaretleyecek ve karşısına çıkan kutuya “**Meslek Kodu**” nu girdikten sonra bu kodun karşılığında “**prosedür notu**” sütununda yer alan uyarı ekrana gelecektir. Hekim tarafından hasta bilgilendirilerek işlem sonuçlanacak ve sistem normal olarak çalışmaya devam edecektir. Hastanın meslek bilgisi Hasta Özlük Veri seti içerisinde Sağlık-Net sistemine gönderilecektir. Hastalığın meslek hastalıkları ile ilişkisi var ise sağlık kurulu raporu düzenlenmesi için Sağlık Bakanlığı Meslek Hastalıkları Hastanesi, Eğitim Araştırma Hastanesi ve Devlet Üniversitesi Hastanelerinin sağlık kuruluna sevkı sağlanacaktır.

Mesleki dermatoz şüphesi olan hasta başvurusu

İş yeri hekimi, aile hekimi veya dermatoloji hekimi muayenesi

Mesleki hastalığın tıbbi tanısının konulması

Meslek Hastalıkları Hastanesi, Eğitim ve Araştırma Hastanesi veya Devlet Üniversite Hastanesi Sağlık Kurulu'na sevk

SGK maluliyet dairesinde yasal olarak mesleki hastalık tanısı konulması

- * EUROSTAT 2007 → Avrupa Birliđi ülkelerinde beyana dayalı meslek hastalıklarının 15-64 yaş arası çalışan nüfusta %8.6
- * TÜİK 2007 → istihdam edilen ve geçmişte çalışan kişilerin %3'ünden fazlasının son bir yıl içinde işleri ile ilgili bir hastalık geçirdiğini saptanmıştır

- * WHO verilerine göre çalışan nüfusta meslek hastalığı görülme sıklığının binde 4 - 12 arasında değiştiği göz önüne alındığında Türkiye'de her yıl 40.000– 150.000 işçinin meslek hastalığına yakalandığı söylenebilir.

- * Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı verilerine bakarsak 2015 yılında hukuki süreci tamamlanmış olgulardan sadece 510 işçiye meslek hastalığı tanısı (yasal tanı) konulmuş.

- * Meslek Hastalıkları Hastanelerinden alınan verilere bakıldığında 2008 yılında 6792 başvurudan 3388 kişiye meslek hastalığı tanısı (tıbbi tanı) konulmuştur.

2015	510
2014	494
2013	351
2012	395
2011	697
2010	533
2009	429

Tablo 1: Türkiye'de SGK istatistiklerine göre 2009-2015 yılları arasında tanı konulan meslek hastalıkları

	Deri Kanseri ve Prekanseröz Deri Hastalıkları	Kanserleşmeyen Deri Hastalıkları (Kontak Dermatit)	Toplam
2015	10	0	10
2014	0	6	6
2013	0	3	3
2012	0	1	1
2011	11	6	17
2010	0	0	0
2009	2	2	4

Tablo 2: Türkiye’de SGK istatistiklerine göre 2009-2015 yılları arasında tanı konulan mesleki deri hastalıkları

Çözüm?

EĞİTİM

- * Meslek Hastalıkları hakkında bilirkişilerden oluşacak bir kurul, Sağlık Bakanlığı'ndaki ilgili birimlere eğitimler vermeli, bunun için bakanlıkla iletişime geçilmeli

- * Sağlık Bakanlığına bağlı çalışacak, branşa göre düzenlenmiş mesleki hastalıklar çalışma grupları oluşturulmalı, bu grup düzenli aylık toplantılar yapmalı, grupların sosyal medya hesabı olmalı, gerektiğinde toplantılar online olarak da yapılabilmeli

- * Bu çalışma grupları SGK meslek hastalıkları kuruluna ve mesleki tanı verme yetkisi olan hastanelerin mesleki hastalıklar çalışma kurullarına sürekli ve düzenli eğitimler vermeli

- * Üniversite ve Eğitim Araştırma Hastanelerinde de mesleki hastalıklar kurulları oluşturulmalı bu kurullar SGK'ya mesleki hastalık bildirimini yapmalı ve Meslek Hastalıkları Hastanesi gerektiğinde bu kurullara online olarak vaka danışabilmeli

- * SGK Meslek Hastalıkları Kurulları yeniden yapılandırılmalı, ilgili tüm branşlardan hekimlerden oluşmalı, tıbbi tanının mesleki olması durumunda mesleki tanının şüpheli olduğu düşünülüyorsa vaka online olarak danışılmadan mesleki değil kararı verilmemeli

- * SGK Meslek Hastalıkları Kurulu, meslek hastalığı yasal tanısı verdiğinde sisteme hemen giriş yaparak istatistiksel verileri düzenli olarak kaydetmeli

- * Yetkili hastanelerin otomasyon sistemlerine entegre edilen sistem çalışır ve kullanılır hale getirilmeli

- * Hastaların problemlerinin ivedilikle çözülebilmesi için SGK kurulunda oldukça uzun süren yasal tanı alma süreci beklenmeden, sağlık kurulu ile tıbbi meslek hastalığı tanısı konulur konulmaz, iş yerindeki önlemlerin alınması için yasal sürecin hızla başlatılması gereklidir.

En Önemlisi Meslek Hastalığından Koruma ve Korunma

- * Etkili korunma programları çok boyutlu bir yaklaşımı gerektirir. Bu nedenle işçi, işveren, sendika temsilcileri, güvenlik mühendisleri ve iş yeri hekimlerinin ortak yaklaşımı önemlidir.